

ЧАЛАВЕК ВЫХОДЗІЦЬ У КОСМАС!

ЯШЧЭ АДЗІН КРОК ДА МЕСЯЦА

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

№ 13 (868) Сакавік 1965 г.
Цана 2 кап.

П. І. Бяляеў

Павел Іванавіч БЯЛЯЕУ нарадзіўся 26 чэрвеня 1925 года ў с. Чэлішчава Расляцінскага раёна Валгагодскай вобласці. Ён член КПСС з 1949 года.
У 1943 годзе добраахвотна ўступае ў рады Савецкай Арміі і просіць накіраваць яго ў лётнае вучылішча. У якасці лётчыка-знішчальніка ўдзельнічае ў вайне з Японіяй, а потым працягвае службу ў розных ваенскіх часцях.
У 1956 годзе яго, як аднаго з лепшых камандзіраў-лётчыкаў, накіроўваюць на вучобу ў ваенна-паветраную акадэмію, якую ён закончыў у 1959 годзе.
Цяпер Павел Іванавіч завочна вучыцца ў ад'юнктуры Ваенна-паветранай чырвонасцяжнай акадэміі.
Камандзір касмічнага карабля палкоўнік Бяляеў як камандзір карабля падрыхтаваны выдатна. Ён добры парашуціст.
Павел Іванавіч жанаты з Таццянай Піліпаўнай БЯЛЯЕВАЙ. У сям'і БЯЛЯЕВЫХ двое дзяцей: дачка Ірына, 1949 года нараджэння, і дачка Людміла, 1955 года нараджэння.

А. А. Ляонаў

ЛЯОНАУ Аляксей Архіпавіч нарадзіўся 30 мая 1934 года ў с. Ліствянка Ціскульскага раёна Кемераўскай вобласці. Ён член КПСС з 1957 года.
У 1953 годзе па камсамольскаму набору паступае ў лётнае вучылішча. Выдатна закончыўшы Чугуеўскае ваеннае авіяцыйнае вучылішча лётчыкаў, Ляонаў служыць у розных часцях ваенна-паветраных сіл.
Член касмічнага экіпажа лётчык-касманаўт ЛЯОНАУ паспяхова закончыў спецыяльныя трэніроўкі, выдатна вывучыў канструкцыю касмічнага карабля і бездакорна падрыхтаван да выканання складаных задач у касмічным палёце.
Падпалкоўнік ЛЯОНАУ вучыцца ў Ваенна-паветранай інжынернай акадэміі імя прафесара Жукоўскага.
Аляксей Архіпавіч жанаты з ЛЯОНАВАЙ Святланай Паўлаўнай, у іх расце дачка Вікторыя, 1961 года нараджэння.

ФАНТАСТЫЧНЫ
ЭКСПЕРЫМЕНТ

У КОСМАСЕ МОЖНА
ПРАЦАВАЦЬ

ІХ ПОДЗВІГ
БАЧЫЛА
УСЯ ПЛАНЕТА

ДЗВЕРЫ У СУСВЕТ
А Д К Р Ы Т Ы

ВЯЛІКАЕ ДАСЯГНЕННЕ КРАІНЫ САЦЫЯЛІЗМА

18 сакавіка 1965 года, у 10 гадзін па маскоўскаму часу, у Савецкім Саюзе на арбіту спадарожніка Зямлі магутнай ракетай-носьбітам быў выведзены касмічны карабель-спадарожнік «Узыход-2», пілатуемы экіпажам у саставе камандзіра карабля — лётчыка-касманаўта палкоўніка Бяляева Паўла Іванавіча, другога пілота — лётчыка-касманаўта падпалкоўніка Ляонава Аляксея Архіпавіча.

У 11 гадзін 30 мінут па маскоўскаму часу пры палёце касмічнага карабля «Узыход-2» упершыню ажыццёўлен выхад чалавека з карабля ў касмічную прастору.

На другім вітку палёту другі пілот лётчык-касманаўт падпалкоўнік Ляонаў Аляксей Архіпавіч у спецыяльным скафандр-палкоўнікам Бяляевым з выкарыстаннем сістэмы ручнога кіравання.

Таварышы Бяляеў і Ляонаў адчуваюць сябе добра. Праграма навуковых даследаванняў выканана поўнасьцю. Матэрыялы, атрыманыя ў палёце касмічнага карабля, апрацоўваюцца і аналізуюцца.

таварыша Ляонава ў касмічную прастору, яго работа па-за караблём і вяртанне ў карабель перадаваліся на Зямлю і назіраліся сеткай наземных пунктаў.

Самаадчуванне таварыша Ляонава Аляксея Архіпавіча ў перыяд яго знаходжання па-за караблём і пасля вяртання ў карабель было добрым. Камандзір карабля таварыш Бяляеў Павел Іванавіч адчуваў сябе таксама добра.

19 сакавіка, у 12 гадзін 02 мінуты па маскоўскаму часу, касмічны карабель «Узыход-2» паспяхова прыземліўся ў раёне горада Перм. Пасадка зроблена камандзірам карабля палкоўнікам Бяляевым з выкарыстаннем сістэмы ручнога кіравання.

Таварышы Бяляеў і Ляонаў адчуваюць сябе добра. Праграма навуковых даследаванняў выканана поўнасьцю. Матэрыялы, атрыманыя ў палёце касмічнага карабля, апрацоўваюцца і аналізуюцца.

ПАЛЁТ ЗАВЕРШАНЫ ПАСПЯХОВА!

С победой, дорогие!

«Восход-2» завершал свой путь в подзвездном пространстве. Специалисты на командном пункте отмечали флажками на карте путь, пройденный кораблем.

Двенадцатый виток...
Тринадцатый...
Четырнадцатый...
Пятнадцатый...

У переговорного устройства — главный конструктор.

— Я — «Заря». Как слышите меня? — спросил ученый у командира корабля Павла Беляева.

— Я — «Алмаз». Слышу вас хорошо.

— Прошу приготовиться к заключительному этапу полета. До встречи на Земле. С нетерпением ждем вас, — говорит ученый.

С нетерпением ждали возвращения героев все люди Земли. Так хотелось скорее увидеть отважных космонавтов, услышать рассказ о полете. Об этом, мы надеемся, расскажет Алексей Леонов — первый из землян, дерзнувший выйти из корабля.

Журналисты попросили теоретика космонавтики ответить на несколько вопросов.

— Вполне ли оправдались предположения ученых, связанные с выходом человека в космос?

— Конечно, до полета «Восхода-2» теоретическая сторона проблемы выхода человека в космос была ясной. Хорошо были известны условия внешней среды — интенсивность излучения, действие невесомости. Далее надо было убедиться в том, какова реакция на невесомость в свободном пространстве. Пребывание Леонова вне кабины корабля убедило в том, что и это явление наши ученые представляли правильно.

— Человек в космосе лишен какой-либо опоры. Понадобится ли средство, чтобы помочь ему стабилизировать себя?

— По-моему, главное — выработать навыки. Соответствующие тренировки позволят человеку и в космосе почувствовать себя вполне уверенно. Может быть, работать в космосе окажется даже легче, чем на Земле. И в этом отношении наш первый эксперимент имеет очень большое значение.

— Была ли какая-нибудь неожиданность в ходе этого эксперимента?

— Нет, не было. Конструкторы во всех аспектах правильно решили технические задачи. Эксперимент прошел успешно.

— Какие возможности открывает перед космонавтикой опыт Леонова?

— Прежде всего, обогатилась космическая техника. Выход человека в космос приближает осуществление стыковки — соединения кораблей. Они смогут тогда легко обмениваться экипажами при встречах. Мы еще доживем до того

На снимках: 1. Командир космического корабля-спадарожника «Узыход-2» летчик-космонавт полковник Павел Бяляев (слева) и другой пилот подполковник Алексей Леонов на Красной площади перед космическим палётам. 2. П. Бяляев и А. Леонов у час тренировки. 3. А. Леонов — редактор сатирической насценной газеты «Приводка» — афармляе нумар газеты, прысвечаны першаму палёту чалавека ў космас.

времени, когда в космосе появятся орбитальные станции — нечто вроде научно-исследовательских институтов.

— Какие этапы в завоевании космоса вы могли бы определить как главные?

— Важнейшие этапы таковы: вывод на орбиту первого спутника Земли, полет и Луне первой ракеты, фотографирование обратной стороны Луны, полет первого человека в космос. А сейчас, когда Алексей Леонов провел опыт с выходом из корабля, начался еще один этап.

— Назовите, пожалуйста, важнейшие за последние годы результаты в исследовании космоса.

— Во-первых, полеты спутников и ракет много дали для физики космоса. Открыты пояса радиации, водородная корона Земли, обнаружен солнечный ветер — поток протонов, летящих от Солнца. Существенно новыми данными обогатилась геофизика. Мы стали лучше понимать законы жизни верхней атмосферы, явления полярных сияний и магнитных

бурь, получена возможность для более точного предсказания погоды.

— Теперь вопрос о метеоритной опасности. В какой степени угрожала она Леонову?

— Приборы показали, что метеоритная опасность меньше, чем считалось прежде.

Ученый взглянул на часы: — Извините. Нет времени. Сейчас начнется спуск.

...Мы собираемся на командном пункте связи. Отсюда поддерживаются контакты с группами встречи. Напряженная тишина. Мысленно представляем себе, как корабль стремительно входит в верхние плотные слои атмосферы. Словно огненный вихрь, он пробивает себе путь и все медленнее и медленнее приближается к Земле.

...И вот космонавты на родной земле. Они вернулись с победой. От радостных возгласов звенят стекла в командном пункте. Конструкторы, ученые, инженеры, ракетчики ликуют.

А. РОМАНОВ.

Космодром Байконур.

ЗА МІР НА ЗЯМЛІ І Ў КОСМАСЕ

У той дзень, калі карабель-спадарожнік «Узыход-2» выканаў праграму навуковых даследаванняў і яго гераічны экіпаж паспяхова вярнуўся на зямлю, Цэнтральны Камітэт КПСС, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР і Урад СССР выступілі са Зваротам да Камуністычнай партыі і ўсяго савецкага народа, да народаў і ўрадаў усяго свету.

Савецкія людзі, гаворыцца ў Заяве, дасягнулі новага выдатнага поспеху ў даследаванні і асваенні космасу.

Мужны экіпаж карабля-спадарожніка «Узыход-2» яшчэ больш памножыў касмічную славу нашай сацыялістычнай Радзімы. Увесь свет зноў убачыў перавагу савецкай касмічнай тэхнікі: нашых магутных і дакладных ракет, дасканалых касмічных караблёў, іх абсталявання, усёй сістэмы забеспячэння бяспечных касмічных палётаў чалавека. Ён яшчэ раз паказаў, што розум і веды савецкіх вучоных, геній канструктараў, умелыя рукі рабочых здольныя вырашыць любую задачу, пастаўленую перад імі Камуністычнай партыяй і Савецкім урадам. Ва ўмовах сацыялізма ўсё больш ярка расцвітаюць таленты і здольнасці савецкіх людзей. Сацыялізм штодзённа нараджае ўсё новых і новых асілкаў, подзвігі якіх здзіўляюць увесь свет. Наша магутная сацыялістычная прамысловасць дасягнула такіх вяршынь, што здольна ўвасобіць у тэхніцы самыя смелыя імкненні, якія ўчора яшчэ здаваліся фантастычнымі.

Палёт карабля «Узыход-2», як і папярэднія, падкрэсліваецца ў Заяве, служыць справамі міру і прагрэсу. Савецкі ўрад ужо не раз заяўляў і цяпер зноў урачыста заяўляе, што Савецкі Саюз праводзіць і мае намер няўхільна праводзіць палітыку міру як на Зямлі, так і ў космасе. Гэта палітыка вынікае з карэнных асноў сацыялістычнага ладу. Савецкі Саюз не пагражае ніводнай краіне, імкнецца да дзелавога супрацоўніцтва з усімі народамі. Савецкі ўрад выступае за ўсеагульнае раззбраенне і вырашэнне спрэчных міжнародных пытанняў шляхам перагавораў.

Адстойваючы справу міру і дружбы паміж народамі, Савецкі Саюз разам з іншымі сацыялістычнымі краінамі будзе і ў далейшым прымаць усе залежачыя ад яго меры для спынення спроб агрэсіўных імперыялістычных сіл абвастрэць міжнародную абстаноўку. Савецкія людзі рашуча асуджаюць агрэсіўныя дзеянні ЗША ў Паўднёвым В'етнаме, а таксама іх правакацыйныя напады на тэрыторыю Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам.

Савецкія людзі добра ведаюць, што самай надзейнай гарантыяй міру з'яўляецца ўсямернае ўмацаванне магутнасці Савецкай дзяржавы. Рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя, усе працоўныя нашай Радзімы сваёй самаадданай працай павялічваюць яе магутнасць. Натхнёныя подзвігам герояў-касманавтаў таварышаў П. І. Бяляева і А. А. Леонова, яны дасягнуць новых поспехаў у стваральнай працы ў імя пабудовы светлага камуністычнага грамадства ў нашай краіне.

Людзі, падзеі, факты

МІНСК

Звыш трох мільёнаў кілават-гадзін электраэнергіі перадаецца за суткі з Беларускай энергетычнай сістэмы ў рэспубліку Прыбалтыкі і Ленінградскую вобласць. Яна падаецца туды па лініі электраперадачы Мінск — Вільнюс, якая ўступіла ў строй у пачатку гэтага года. Эксплуатацыйнікі паспяхова асвоілі гэту лінію самага высокага ў рэспубліцы напружання току — 330 тысяч вольт.

ЛІДА

Дзесяты бульбакапальнікаў і бацвіннуборачных машын адрозніваюць адрас зарубежных краін калектыў «Лідсельмаш». Каб паспяхова спраўляцца з экспертнымі пастаўкамі, на прадпрыемстве створан спецыяльны вытворчы ўчастак. Машыны, якія ідуць на экспарт у Самалі, Дэма-

кратычную Рэспубліку В'етнам і іншыя краіны, абсталяваны спецыяльнымі прыладамі для работы ў трапічных умовах.

РЫГА

Рыжскі гандлёвы порт — ажыўленае «перакрыжаванне» марскіх дарог. Адкрылася яшчэ адна рэгулярная суднаходная лінія: Рыга — порты Даніі. Па ёй пачалі курсіраваць савецкія цеплаходы «Прыводзіна» і «Ялец», якія перавозяць вугаль. Быстраходныя судны грузпадымальнасцю па чатыры тысячы тон спецыяльна прыстасаваны для транспарціроўкі гэтых грузаў.

МАСКВА

Карэспандэнт газеты «Известия» па краінах Афрыкі Мікалай Халлоў у выніку мер, прынятых Савецкім урадам, і пратэстаў міжнароднай грамадскасці пасля незаконнага паўтарымесячнага зняволення ў турэмных засценках Конга 16

сакавіка вярнуўся ў Маскву.

Савецкі журналіст 29 студзеня ў Леапальдвілі быў арыштаваны кангалезскай ахранкай. Яму было прад'яўлена абвінавачанне ў нелегальным знаходжанні ў сталіцы Конга. Аднак гэта абвінавачанне з'явілася хлуслівым ад пачатку да канца. Пашпарт М. Халлова быў у поўным парадку, а тэрмін візы, выдадзенай яму на знаходжанне ў Конга, быў роўны шасці месяцам і канчаўся ў красавіку 1965 года.

МІНСК

Прадукцыю звыш сямігадовага задання пачаў выпускаць калектыў Мінскага аўтамабільнага завода. Цяпер кожны суткі прадпрыемства дае прадукцыі ў два разы больш, чым у пачатку сямігадкі. Завод даў народнай гаспадарцы 28 тыпаў аўтамабіляў і 14 тыпаў прычэпаў. Паводле падлікаў

спецыялістаў, больш як васьмнаццаць працэнтаў усіх грузаважых перавозак у краіне выконваюцца машынамі, вырабленымі ў беларускай сталіцы.

ЛЕНІНГРАД

Траўлеры, якія выпускаюцца ў СССР для Рэспублікі Гана, лінгінградскія інжынеры «прыстасавалі» для плавання ў трапічных шыроты Атлантычнага акіяна. Электрычнае абсталяванне, у прыватнасці, будзе пакрывацца спецыяльным вільгацёўстойлівым лакам. Водазмяшчэнне суднаў 3700 тон. Маразільныя ўстаноўкі забяспечаць у трумах пастаянную тэмпературу мінус 18 градусаў па Цэльсію. За суткі рыбакі змогуць апрацаваць больш чым дваццаць тон рыбы.

ШЧУЧЫН

Жыхары гарадскога пасёлка Жалудок ганарацца тым, што

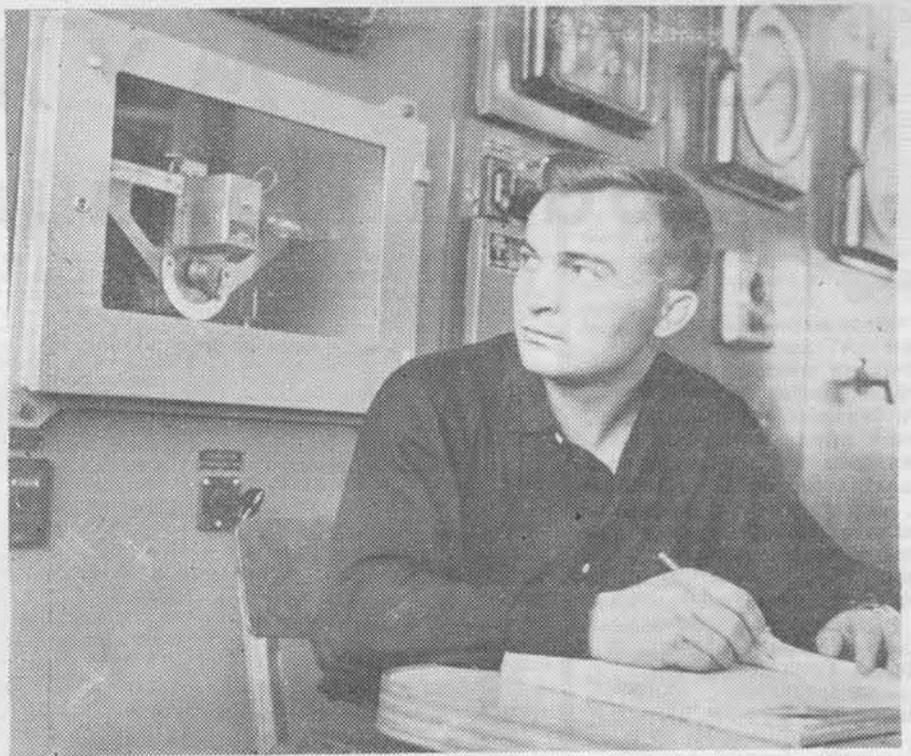
іх зямляк Валерый Урублеўскі быў героем Парыжскай Камуны. Шануючы памяць генерала Парыжскай Камуны, гарадскі пасялковы Савет назваў адну з вуліц імем Валерыя Урублеўскага, другую — імем Парыжскіх камунараў.

ЛЯХАВІЧЫ

У ветэрынарным тэхнікуме абдыўся чарговы выпуск малых спецыялістаў. Дыпламы ветфельчара атрымалі звыш 50 чалавек. Усе яны будуць працаваць у калгасах і саўгасах Брэсцкай і Гродзенскай абласцей. За восем год тэхнікум падрыхтаваў для сельскай гаспадаркі 550 спецыялістаў.

ЛАГОЙСК

Гэтымі днямі ў лагойскіх лясах з'явіліся новыя жыхары. У Швабскае лясніцтва былі прывезены 32 алены. Навасельцы адчуваюць сябе добра.

Вялікая работа па стварэнню новых, больш ураджайных гатункаў розных сельскагаспадарчых культур вядзецца калектывам вучоных-прыродазнаўцаў аддзела генетыкі і цыталогіі АН БССР. НА ЗДЫМКУ: супрацоўнікі аддзела Ул. САУЧАНКА (злева), У. БАРМУТАУ і Б. МАТРОСАУ праводзяць аналізы насення цукровых буракоў. Фота І. Змітровіча.

Нядаўна ў адным з новых цэхаў шклозавода «Нёман» пачала дзейнічаць аўтаматычная устаноўка з праграмным прыстасаваннем для рэгуляроўкі ўсіх працэсаў варкі шкла. НА ЗДЫМКУ: шклавар Уладзімір ДРАЗДОУ сочыць за паказаннямі прыбораў. Фота А. Перахода.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ.

НЯДАЎНА мы адзначылі 48 гадавіну нашай слаўнай газеты «Русский Голос».

На юбілей да нас прыехалі дарагія госці — артысты МХАТ. У перапоўненай зале яны далі канцэрт і парадавалі нас чудоўнай іграй. Гэта цёплая сустрэча надоўга застанеца ў нашай памяці. Мы сябры Радзімы, і наша газета вучыць нас, а не ліць бруд на свой народ, як гэта робяць некаторыя ворагі газеты.

«Русский Голос» зноў арганізуе групу турыстаў для паездак у СССР, і я з жонкай запісаўся ў яе, але жонка цяжка захварэла. За ўкол прыйшлося заплаціць 75 долараў, за аперацыю 250 долараў, за карыстанне аперацыйным пакоем — 120 долараў за дзве гадзіны. І кожны дзень трэба плаціць каля 100 долараў — за месца ў палаце, за агляд урача, за працэдурны і лякарствы.

Вельмі дорага абыходзіцца хвароба ў Амерыцы.

С. ЛАБКОВІЧ.
ЗША.

СЯРОД беларусаў, якія жывуць у Лондане, ходзяць чуткі, што нацыяналісты хутка нас ашчасліваць яшчэ адным «прэзідэнтам».

Падрыхтоўка да гэтай падзеі даўно ўжо вядзецца ў беларускай каталіцкай місіі. Распайсюдзіць каталіцкі ўплыў на эмігранцкую старую і некаторыя праваслаўныя экзальнавыя лідэры, таў ксяндзы шчодро падкармливаюць іх з панскага карыта. Мы бо ксяндзы шчодро падкармливаюць іх з панскага карыта. Мы ўжо маем «прэзідэнта» БЦР, «прэзідэнта» БНР, а хутка, як вядома, ксяндз Сіповіч аб'явіць сябе «прэзідэнтам» БКР (Беларускай каталіцкай рэспублікі).

Так мы, ішчасліўцы, хоць нас тут толькі кільканаццаць, будзем мець аж трох «прэзідэнтаў».

С. М.
Англія.

НА могільках горада Манціні-сюр-Самбр ёсць дванаццаць магіл савецкіх воінаў — ваеннапалонных, закатаваных фашыстамі. Гэтыя магілы даглядаюць члены Саюза савецкіх грамадзян: фарбуюць агарожы, насыпаюць каменчыкамі, садзяць кветкі. У дні савецкіх свят магілы патанаюць у вянках і букетах кветак.

Раніцай 23 лютага ў Манціні-сюр-Самбр прыбылі савецкія паласол у Бельгіі Герасімаў і суправаджаючы яго асобы, саркратар таварыства Бельгіска-савецкай дружбы Ларан, прадстаўнікі Саюза савецкіх грамадзян і бельгійскай грамадскасці. Пры Гэрасімаў і бургамістра Іэрна ўсклалі вянкі на магілы. Прысутныя ўшанавалі памяць загінуўшых мінутай маўчання.

Пасля гэтай урачыстай цырымоніі савецкія госці былі запрошаны на прыём да бургамістра горада. У сяброўскай размове абодва бакі выказалі задавальненне з прычыны таго, што дружэлюбныя сувязі і ўзаемапаважнае паміж Усходам і Захадам растуць.

Аб тым, як адзначаўся Дзень Савецкай Арміі ў Манціні-сюр-Самбр, паведамлі нам землякі з Саюза савецкіх грамадзян Бельгіі.

НА ЗДЫМКУ: жонка савецкага паласла ў Бельгіі (злева) і члены ССГ ля магіл савецкіх воінаў у Манціні-сюр-Самбр 23 лютага 1965 года.

Да вер'е

Гэта было менш года назад. Неяк надвечоркам у Некрашэвічы прыехаў чалавек. Ён зайшоў у праўленне, пагаварыў з вяртаўніком, спытаў, дзе знайсці старшыню.

— Ды вось жа яго хата побач з праўленнем. Ідзіце проста туды.

Так у калгасе з'явіўся новы аграном. Гэта быў Мікола Вікенцьевіч Даражэй. Яго накіравалі сюды на работу пасля заканчэння аграімічных курсаў павышэння кваліфікацыі пры Навагрудскім сельскагаспадарчым тэхнікуме.

Да новага чалавека заўсёды прыглядаюцца. Прыглядаліся, прымерваліся спачатку калгаснікі і да Даражэя: як будзе працаваць, ці добра ведае сваю справу?

Знаёміўся з людзьмі, з гаспадаркай і новым аграном. Калгасы на Гродзеншчыне багатыя. «Шчорсы», «Рассвет», «Новае жыццё» славяцца па ўсёй рэспубліцы. Сельгасарцель імя Суворова Карэліцкага раёна не назавеш перадавой, але гаспадарка тут моцная і людзі жывуць заможна. У калгасе 3 500 гектараў зямлі. Яе апрацоўваюць 14 трактараў, ёсць 6 камбайнаў і мноства іншых сельскагаспадарчых машын і механізмаў.

У мінулы, не вельмі спрыяльны для пасаваў год некрашэвіцкія хлебаробы сабралі па 13 цэнтнераў збожжа з кожнага гектара. Праўда, суседзі іх сабралі большы ўраджай, але ж і гэтыя вынікі нядрэнныя. Хлеба хапіла, каб і з дзяржавы разлічыцца, і насенны фонд засыпаць, і людзям на працадні раздаць. Частку запрацаванага хлеба калгаснікам яшчэ восенню развезлі па хатах, а частка да гэтага часу ляжыць у калгасным свірне.

— Вось ніяк не магу прымуціць людзей забраць гэта збожжа, — скардзіўся старшыня Анатоль Антонавіч Анішчык. — Кажу ім, што новае ўжо хутка засыпаць трэба будзе. А яны мне: у калгасным свірне цалейшае будзе.

Справа, вядома, не ў тым, што будзе цалейшае. Проста мінулі тыя часы, калі селяніну не толькі што да новага ўраджаю, да вясны не хапала хлеба.

...На новым месцы за работу Мікола Даражэй узяўся адразу. Хутка зразумелі калгаснікі, што паважае ён сялянскую працу, любіць зямлю і добра ведае, што ёй патрэбна,

Мікола Даражэй нарадзіўся і вырас пры панскай Польшчы. Калі ў гады Вялікай Айчыннай вайны Заходняя Беларусь была акупіравана гітлераўцамі, Даражэй маладым несвядомым хлопцам трапіў пад уплыў нацыяналістычных вераховаў. Чалавека, які памыліўся, але зразумеў свае памылкі, у нашай краіне не караюць сурова. Яму даюць магчымасць выправіцца. Меў гэту магчымасць і Мікола Даражэй. Сваёй сумленнай самаадданай працай ён заваяваў павагу і давер'е людзей. Аб тым, як ён працуе і жыве зараз, мы расказваем у гэтым нарысе.

каб давала яна багаты ўраджай. Спадабалася і яго любімая прымаўка: «Аграном для расліны, што ўрач для чалавека». Часта ён збірае брыгадзіраў, звеннявых, калгаснікаў, чытае ім лекцыі па агра-тэхніцы, дабіваецца, каб тыя, хто вырошчвае ўраджаі, даглядае за раслінамі, ведалі іх асаблівасці, хваробы, умелі браць ад зямлі ўсё, што яна можа даць. Не засталася незаўважаным калгаснікам і тое, як хутка асвоіўся аграном на новым месцы. Не было ў вёсцы такой справы, якая б не кранала Даражэя. Ідзе міма фермы — абавязкова загляне, дасць параду, запытаецца, у чым ёсць патрэба. Справы механізатараў — таксама яго клопат. Праўда, механізацыя — гэта ўжо спецыяльнасць старшыні, але аграном і старшыня жывуць дружна. Ведды аднаго выдатна дапаўняюць веды другога. Зладжана кіруюць яны гаспадаркай. Нядаўна старшыня цэлы месяц быў у ад'ездзе, але на справах арцелі гэта ніяк не адбілася — яго добра замяшчаў Мікола Даражэй.

...Вільготныя цёплыя вецер раскачвае галінкі дрэў. Пад яго подыхам асядае, цямнее на палях снег. Уздоўж дарогі сямтам бягуць першыя, яшчэ нясмелыя ручаінікі. Вясна... Чакаюць, што яна ў гэтым годзе будзе бурная і ранняя. Таму і падрыхтоўка да яе адпаведная. Даўно стаяць напачатку ў калгасе імя Суворова адрамантаваныя трактары, плугі, бароны, сеялкі. Даўно аграном правярэў на ўсходжасць і падрыхтаваў да сяўбы насенне. Гэтага збожжа хапіла б на тое, каб двойчы засеяць палі калгаса. Выдатная ўсходжасць насення — заслуга Даражэя. Дзякуючы яго клопатам, былі своєчасова праведзены ўсе работы па стварэнні насеннага фонду.

Хутка пачнецца сяўба. Якія сюрпрызы прынясе калгаснікам лета і колькі хле-

ба засыплюць яны ў засеку, зараз яшчэ з дакладнасцю сказаць цяжка. Але Мікола Даражэй лічыць, што калгас збірае не менш паўтары тысячы тон. Гэтую лічбу ён не прыдумаў. Паўтары тысячы тон павінны быць вынікам укаранення перадавых метадаў агра-тэхнікі, сельскагаспадарчых работ, вынікам унясення вялікай колькасці ўгнаенняў.

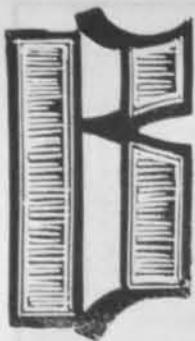
Планы Даражэя становяцца планами хлебаробаў. Аграном заглядае ў будучыню і бацьчы свой калгас яшчэ больш моцным і багатым. Такім яго зробіць праца людзей.

Веды, веды — вось што яму зараз патрэбна для таго, каб больш умела вёсці гаспадарку, каб больш карысці прыносіць усім. Для гэтага ён збіраецца паступіць на завочнае аддзяленне ў сельскагаспадарчы інстытут.

...14 сакавіка ў Некрашэвічах, як і па ўсёй Беларусі, прайшлі выбары. Сваім дэпутатам у мясцовы орган улады жыхары гэтай вёскі абралі Міколу Вікенцьевіча Даражэя. У той дзень, калі ўручалі яму дэпутацкі мандат, зноў успомніў Даражэй перадавыя бары срод, калі калгаснікі вылучылі яго кандыдатам у дэпутаты мясцовага Савета. Многа добрага аб ім тады сказаў людзі. І параіцца з ім можна па любых пытаннях, і павагай карыстаецца сярод хлебаробаў, сваю справу добра ведае і аб багацці калгаса і калгаснікаў клапаціцца. «Хочам, каб нашым пасланцом у Савецкі быў Мікола Даражэй, — гаварылі выступаючыя. — Мы ведаем, што ён і ў Савецкі будзе адстаяць нашы інтарэсы».

Такім давер'ем народа можна ганарыцца.

Д. ЧАРКАСАВА.

Вялікі муж града Полацка

Беларусь рыхтуецца адзначыць дзве даты: 475 год з дня нараджэння Георгія Скарыны і 450 год беларускага кнігадрукавання. Першая дата — у красавіку гэтага года (нараджэнне Скарыны). Другая — у 1967 годзе (450-годдзе з дня выхаду першай беларускай друкаванай кніжкі). Абедзве даты будуць шырока адзначаны не толькі ў Беларусі, але і ў Маскве, у Ленінградзе і ў іншых гарадах Савецкага Саюза, а таксама ў Празе і іншых сталіцах і гарадах сацыялістычных краін.

У Беларусі створан арганізацыйны камітэт па правядзенні гэтых дзвюх вельмі важных дат. У яго складзе акадэмікі К. Крапіва, Ц. Гарбуноў, П. Глебка, П. Броўка, старшыня Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па друку Р. Канавалаў і іншыя.

У старажытным Полацку ў канцы XV стагоддзя (каля 1490 года) у беднай купецкай сям'і нарадзіўся чалавек, імя якога ўвайшло ў скарбіцу сусветнай культуры. Беларуская зямля дала чалавецтву няма-ла вялікіх мысліцеляў і вучоных, паэтаў і пісьменнікаў, і першым з тых, хто адкрыў сапраўды выдатную старонку беларускай культуры, быў Георгій Скарына. Вучоны, змагар за адзінства славянскіх народаў — такім увайшоў у гісторыю Георгій Скарына.

У найкарацейшы тэрмін скончыўшы полацкую царкоўную школу, поўны прагі да ведаў, малады Георгій пакіраў-ваецца ў Польшчу. Глыбей пазнаць свет — вось мэта, якая стаяла перад ім. Але тут ён сустрэў перашкоду: яму, беларусу па нацыянальнасці, чалавеку праваслаўнай веры, шлях у каталіцкі ўніверсітэт быў закрыты. Аднак ён знаходзіць выйсце: не прымаючы каталіцкай веры, да свайго імя дадае каталіцкае — Франціск.

Георгій-Франціск Скарына... Пад гэтым імем беларускі юнак, лёгка здаўшы ўступныя экзамены, быў залічаны студэнтам Кракаўскага ўніверсітэта. Выкладчыкі адразу звярнулі ўвагу на гэтага хлопца, які вучыўся прагна і натхнёна. Звыш вучэбнай праграмы Георгій вывучаў працы старажытнагрэчаскіх і рымскіх

пісьменнікаў, гісторыкаў і філосафаў. Бліскача скончыўшы ў 1506 годзе (за два гады) курс універсітэта, ён атрымаў вучоную ступень бакалаўра філасофіі. Але ён зноў імкнецца вучыцца. Ён пераязджае ў Італію і паступае ў Падуанскі ўніверсітэт на медыцынскі факультэт. Паспяхова скончыўшы яго ў 1512 годзе, Скарына атрымлівае званне доктара медыцынскіх навук, стаўшы першым беларускім доктарам медыцыны. Захапіўшыся медыцынай, ён не пакідае гісторыі, літаратуры, матэматыкі.

Розум вучонага пастаянна імкнуўся да ўсяго новага, што з'яўлялася ў еўрапейскіх краінах. Нараджэнне кнігадрукавання — найвялікшае адкрыццё чалавечата розуму — зацікавіла Скарыну, і ён стаў рыхтавацца да адкрыцця свайго друкарні. У 1517 годзе Скарына пераязджае ў Прагу, якая ў той час з'яўлялася цэнтрам славянскага кнігадрукавання. У Беларусі ж не было пакуль умоў арганізаваць выдавецкую справу.

Скарына пачаў у друкаванні кнігі свяшчэннага пісання

пад агульным загалоўкам «Біблія руска выложена доктором Ф. Скориною из славного града Полацка богу ко чти п людям посолитим к доброму научению». «Біблія» была першай беларускай друкаванай кнігай і з'яўлялася другой, пасля чэшскай, друкаванай бібліяй на славянскай мове.

Чаму ж Скарына, не будучы рэлігійным фанатыкам, пераклаў імяна «Біблія» на родную мову? У прадмове да свайго кнігі «Псалтыр», якая ўваходзіла ў склад «Бібліі», першадрукар пісаў: «Дзецям малым початок всякое доброе науки». У «Псалтыры» меліся даведкі па такіх галінах ведаў, як граматыка, логіка, рыторыка, музыка, матэматыка. Скарына разглядаў яго як падручнік славянскай граматы для народных мас.

На працягу трох год — з 1517 па 1519 год — ён выдаў 23 кнігі. Прычым выдадзеныя яны былі лепш, чым надрукаваныя ў Кракаве і Венецыі.

Як адзначае вядучы даследчык гісторыі кнігі прафесар А. Сідараў, аб асвете народа, аб уздыме яго культурнага

ўзроўню ўпершыню загаварыў імяна Скарына. «Скарына паўстае перад намі ў зусім новым абліччы, — гаворыць А. Сідараў. — Ён не толькі прадпрыемальнік, як Фіоль, і не манах, як Макарыч. Скарына — выдавец, а не друкар, не работнік станка. Ён вучоны, інтэлігент, пісьменнік, перакладчык, ён — ідэолаг, рэдактар, мовавед і грамадскі дзеяч. Ён перш за ўсё патрыёт і асветнік. Скарына быў славянінам, беларусам па паходжанню». Гэта высокая ацэнка дзейнасці Георгія Скарыны была дадзена ў дні, калі наша шматнацыянальная краіна святкавала 400-годдзе рускага кнігадрукавання.

Асвету Скарына звязваў з ідэямі гуманізму, з ідэямі аб'яднання ўсходніх і заходніх славян. Па сведчанню А. Флароўскага, яго дружба з Чэхіяй — «выключнай важнасці момант у гісторыі руска-чэшскіх узаемаадносін у галіне культуры, асветы і пісьменства».

Скарыну ўсё больш цягнула на радзіму, у Беларусь. Пасля 1519 года ён пераязджае з Прагі ў Вільню і ў доме віленскага бургамістра Я. Бабіча, беларуса па нацыянальнасці, стварае друкарню. У 1525 годзе ён выдае «Апостал» і «Малую падарожную кніжыцу».

Георгій Скарына быў адным з першых дзеячоў беларускай культуры, які ўнёў у літаратуру асноўныя элементы нашай мовы. Выступаючы ў абароду роднай мовы, ён пісаў: «Немногим учителями бывати, но более умети язык свой справовати». Яго кнігі прызначаліся не для царкоўнай службы, а для практычнай дзейнасці людзей. Так, «Малая падарожная кніжыца» — кароткі малітоўнік для падарожнікаў — змяшчала некаторыя элементы

цікавых навуковых звестак. Пасля 1525 года няма звестак аб жыцці і дзейнасці Скарыны. Аднак польскія крыніцы сведчаць, што спыненне выдавецкай дзейнасці Скарыны ў Вільні было вынікам матэрыяльных цяжкасцей і раўнадушнасці да яго пачынанняў. Гэта пацвярджаюць і іншыя дакументальныя даныя, у прыватнасці знойдзеныя Флароўскім аб ад'ездзе за мяжу і смерці ўдалечыні ад Полацка.

У маі 1530 года па просьбе прускага герцага Альбрэхта Скарына пераехаў да яго. Герцаг спрабаваў зрабіць з яго прыдворнага лекара. Але Скарына ехаў у Прусію з адной надзеяй: знайсці там дапамогу і ўмовы для друкавання кніг. Не знайшоўшы ж гэтых умоў, Скарына адразу пакінуў герцага і вярнуўся ў Вільню. Але і тут аднавіць кнігадрукаванне Скарыне не ўдалося. Памёр Георгій Скарына каля 1540 года ў Празе на пасадзе каралеўскага садоўніка.

Патрыёт, гуманіст, першы беларускі кнігадрукар — такім увайшоў у гісторыю славянскіх народаў. Дзейнасць Скарыны мела агульнаарускі характар, аказала вялікі ўплыў на ўвесь славянскі Усход, дала магутныя штуршок развіццю кнігадрукавання ў Расіі, на Украіне, а таксама ў Прыбалтыцы.

Вялікая справа кнігадрукавання, распачатая Скарынай, мела многа паслядоўнікаў — Сімеона Буднага, Васіля Цяпінскага, Пятра Мсціслаўца і іншых. Яны ўпісалі, як і ён, наступнік, слаўныя старонкі ў гісторыю беларускай і славянскай культуры.

Ц. ГАРБУНОЎ,
акадэмік АН БССР,
Г. МЕЛЬЯНКО,
навуковы супрацоўнік
Інстытута гісторыі
АН БССР.

НАШ РЫЛЬСКІ

19 сакавіка гэтага года украінскаму паэту Максіму Рыльскаму споўнілася 67 гадоў. І хоць праз некалькі месяцаў будзе год, як перастала біцца яго шчодрое сэрца, ён вечно застаецца жыць з народам. Яго творы блізкія украінцу і беларусу, рускаму і казаку — кожнаму савецкаму чалавеку.

Звыш 50 гадоў свайго жыцця ён аддаў вернаму і шчыраму служэнню народу. 1910 і 1960 гады — дзве знамянальныя даты ў творчай біяграфіі Максіма Рыльскага. Пятнаццацігадовым юнаком ён заявіў аб сабе ў 1910 годзе кнігай «На белых астравах». 1960 год азнаменаваны для яго другой надзвычайнай падзеяй: ён атрымаў вышэйшую ацэнку народа — Ленінскую прэмію — за зборнікі вершаў «Далёкія небасхілы» і «Ружы і вінаград». Паэзія Максіма Рыльскага — яркая старонка ў гісторыі савецкай літаратуры. Гэта песня сацыялістычнаму будаўніцтву, працавітым рукам, абноўленай прыродзе.

Цесная дружба яднала украінскага песняра з Беларуссю. Ён перакладаў нашых народных паэтаў Янку Купалу і Якуба Коласа, прысвячаў ім свае творы. Хлебам-соллю не раз сустракалі беларусы паэта Савецкай Украіны. Як брата, прымаў Максіма Тадзевіча Якуб Колас. Любоў і павага Якуба Коласа да свайго сабрата па пяру выказана ў яго пісьме, прысвечаным 50-годдзю з дня нараджэння Максіма Рыльскага:

«Дарэгі Максім Тадзевіч!

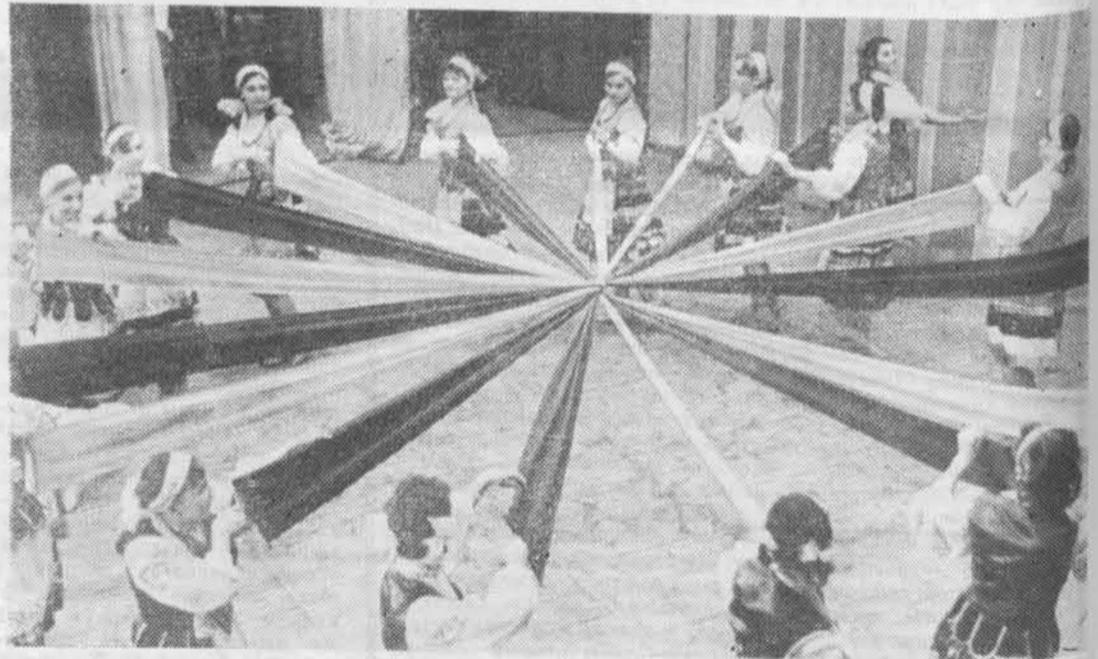
...Я з захапленнем гляджу на Ваша жыццё, даверху поўнае мужнай, нястомнай, плённай працаю. Нездарма ганарыцца ёю украінскі народ. Кожны народ быў бы шчаслівы мець творчыя здабыткі, падобныя Вашым. Вы ведаеце самі, і я рад ашчэ раз сказаць Вам, як блізка Ваша імя, якая родная Ваша праца нам, беларусам, кроўным сябрам і суседзям...»

Пашанай і павагай карыстаецца Максім Рыльскі ў беларускіх пісьменнікаў. Творы украінскага паэта перакладаюць М. Танк, М. Лужанін, М. Аўрамчык, А. Куляшоў, В. Вітка, А. Астрэйка і іншыя. Таму разам з украінцамі мы гаворым — наш Рыльскі.

І. КУРБЕКА,
супрацоўнік музея Якуба Коласа.

На здымку (злева направа): М. Рыльскі, М. Ціханаў, Я. Колас. 1949 г. Масква.

Да Дзекады самадзейнага мастацтва танцавальныя калектывы камвольнага камбіната падрыхтавалі арыгінальны танец «Мінскія тканіны».

Фота Ул. Крука.

М. РЫЛЬСКІ

АЙЧЫНЕ

Айчына! Мы жывём табою,
Працоўным подзвігам таіім,
Тваёю чыстаю вясною,
Тваім задорам маладым.

І там, між горамі чужымі,
На незнаёмай нам зямлі,
Жылі мы болямі тваімі,
Тваёю радасцю жылі...

Ты — сэрца, поўнае любові,
Ты — справядлівы гнеў
людзей,
Гараць ва ўсёй стобратняй
мове
Зарніцы светлыя надзей.

Таму атрута спаліць грудзі,
Той жыць не варты між
жывых,
Хто хоць на міг цябе
забудзе.
Ці занядае хоць на міг.

У працы, свеце, позна, рана,
Як да зямлі калісь Антэй,
Мы прыпадаем ўсе аддана,
Айчына, да тваіх грудзей.
Пераклад Р. НЯХАЯ.
1956 г.

На мяжы рэспублік

Там, дзе працякае невялікая рэчка Жаведа, сыйшліся граніцы трох рэспублік-сяцёр: Украіны, Расіі і Беларусі. Тут і цяпер памятаюць дні святкавання 300-годдзя ўз'яднання Украіны з Расіяй. Хутка пасля ўрачыстасці па ініцыятыве працаўнікоў украінскага сяла Сенькіўкі Шчорсаўскага раёна Чарнігаўскай вобласці ў мясцовай бібліятэцы на грамадскіх пачатках быў створан музей дружбы народаў. У ім сабраны багатыя экспанаты. Многія пісь-

мешнікі, дзеячы культуры і мастацтва прыслалі сюды свае творы. З братняй Беларусі прыбыла літаратура аб беларускай народнай творчасці, кнігі Янкі Купалы і Якуба Коласа.

Падобныя музеі створаны таксама ў рускім сяле Новыя Юркавічы і ў беларускім Кругаўцы-Калінінскіх. З усіх куткоў Савецкага Саюза сюды прыбываюць шматлікія матэрыялы, прысвечаныя дружбе рэспублік-сяцёр.

У розных жанрах

У памяшканні Дзяржаўнага музея БССР адкрылася рэспубліканская выстаўка народнай творчасці. Яе экспазіцыю склалі 1200 работ народных умельцаў.

Таленавітыя майстры паказваюць сваю творчасць у самых розных жанрах. Тут — вялікія жывапісныя палотны, лінагра-

вюры, скульптурныя творы, разьба па дрэве, інкрустацыя, кераміка, ткацтва, вышыўка і карункі.

Экспануюцца лепшыя з лепшых твораў, адабраныя на раённых і абласных выстаўках. Галоўная іх тэма — мір, праца, гераізм савецкіх людзей у мінулай вайне.

КАГО выбраў народ

Гэты дзень быў сонечны, цёплы. Пасля зімовых сцюж і маразоў зямля ўпершыню па-сапраўднаму адчула подых вясны. Здаецца, сама прырода паклапацілася аб тым, каб дзень 14 сакавіка быў для людзей прыемным і радасным.

Згодна з Канстытуцыяй Беларускай ССР, у гэты дзень у рэспубліцы адбыліся выбары ў абласныя, раённыя, гарадскія, сельскія і пасялковыя Саветы дэпутатаў працоўных. У гэты дзень гадзін раніцы адкрыліся сотні выбарчых участкаў. Грамадзянам рэспублікі прадставіліся выбарчыя дэпутаты ў шэсць абласных Саветаў, 100 раённых, 74 гарадскія, 13 раённых Саветаў у гарадах, 1 527 сельскіх і 125 пасялковых Саветаў.

За каго ж галасавалі нашы выбаршчыкі? Правядзенню выбараў папярэднічалі сходы на прадпрыемствах, у калгасах і саўгасах, ва ўстановах, на якіх людзі выстаўлялі кандыдатуры дэпутатаў. Сярод тых, хто быў вылучаны ў Саветы на перадыбарчых сходах, — прадстаўнікі рабочых, калгаснікаў, служачых, дзеячы навукі, літаратуры і мастацтва.

У нашай рэспубліцы, як і ва ўсёй краіне, мясцовыя Саветы з'яўляюцца паўнапраўнымі гаспадарамі на сваёй тэрыторыі. З фондаў свайго бюджэту яны вядуць будаўніцтва жылых дамоў, культурна-бытавых устаноў, займаюцца добраўпарадкаваннем. Са-

ветам падпарадкоўваюцца прадпрыемствы мясцовай прамысловасці. Таму пры вылучэнні кандыдатаў у склад Саветаў выбаршчыкі давалі сваім пасланцам наказы, каб яны карысталіся імі ў сваёй дэпутацкай дзейнасці, сумленна выконвалі волю і пажаданні выбаршчыкаў.

Пасля выбараў у друку было змешчана паведамленне Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР аб выніках выбараў. З яго відаць: у выбарах прыняла ўдзел абсалютная большасць грамадзян, галасаванне прайшло дружна і арганізавана, ва ўсе мясцовыя Саветы рэспублікі выбраны 80 881 дэпутат. Усе яны дастойныя таго, каб насіць ганаровае званне народнага абранніка.

Мясцовыя Саветы — самыя масавыя органы кіравання. Дастаткова адзначыць, што на гэтых выбарах у Саветы быў званы амаль кожны 70-ты дарослы грамадзянін нашай рэспублікі. А калі ўлічыць, што ў сваёй рабоце Саветы абпіраюцца на шырокі грамадскі актыў, то можна беспамылкова сказаць, што ў нашых Саветах працуюць сотні тысяч грамадзян.

На здымку: на адным з выбарчых участкаў Савецкага раёна горада Мінска. Галасуюць рээмігранты з Канады БУДЗЕНАУ і ШАРЫНСКІ.

Фота Ю. ІВАНОВА.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

ЮБІЛЕЙ КАМПАЗИТАРА

Грамадскасць Дзяржынскага раёна адзначыла 30-годдзе творчай дзейнасці заслужанага дзеяча культуры рэспублікі, самадзейнага кампазітара Паўла Іванавіча Шыдлоўскага.

У 1935 годзе ён стварыў харавы калектыў у вёсцы Прысынак і пачаў пісаць песні. Шырока вядомы яго творы «Паражыць», «Запяю песню», «Калгасная веснавая», «Прывітальная Маскве», якой адкрылася мінулае дэкада беларускага мастацтва ў Маскве. У 1962 годзе ў Мінску быў выдадзены першы зборнік песень Паўла Іванавіча. Многія з іх ўвайшлі ў рэпертуар прафесіянальных мастацкіх калектываў. Яго песні поўныя лірызму, любові да людзей.

Трыццаць год кіруе Шыдлоўскі харавым калектывам калгаса «Чырвоны Кастрычнік». За заслугі ў развіцці народнай песеннай творчасці Павел Іванавіч узнагароджан ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

В. КУКСО.

НА ЗАНЯТКАХ НАРОДНАГА УНІВЕРСИТЭТА

У Слуцкім гарадскім доме культуры рэгулярна праводзяцца заняткі народнага ўніверсітэта культуры. На заняткі прыходзяць рабочыя, настаўнікі, медработнікі, служачыя, пенсіянеры і моладзь з прыгараднага калгаса «1-е Мая».

Надаўна аб творчасці Янкі Купалы і Якуба Коласа як заснавальнікаў беларускай літаратуры расказалі слухачам універсітэта вядомыя беларускія паэты Максім Лужанін і Мікола Аўрамчык. Максім Лужанін прачытаў урывкі з кнігі «Якуб Колас успамінае», а Мікола Аўрамчык — свае лірычныя вершы. З цікавасцю слухалі артыста Аляксея Слесарэнку, вядомага майстра мастацкага слова. Ён прачытаў урывкі з твораў і вершы Янкі Купалы, Якуба Коласа, Пімена Панчанкі, Рамана Сабаленкі, Пётруся Броўкі, Івана Шамякіна і іншых паэтаў і пісьменнікаў рэспублікі.

У фае была арганізавана выстаўка твораў беларускіх літаратураў, наладжан продаж іх кніг. Многія слухачы набылі кнігі з аўтографамі.

М. НИКОЛЬСКИ.

Тавары — па заказах пакупнікоў

Работнікі дзяржынскага магазіна «Адзёнка» і ўнівермага часта выезджаюць у населеныя пункты раёна. Яны бяруць заказы ў хлебарабаў на прамысловыя тавары. Праз некалькі дзён аўтамашына дастаўляе іх непасрэдна пакупнікам.

Толькі за люты былі выкананы заказы многіх хлебарабаў калгасаў «Непераможны сцяг», імя Калініна, «Гвардыя», «Беларусь», «Чырвоны сцяг» і «Ленінскі шлях».

Г. СЯЛЯУКА.

СТО ДЗЕВЯЦЬ БІБЛІЯТЭК

У Бабруйску працуе 109 бібліятэк з агульным кніжным фондам 876 тысяч тамоў. Паслугамі гэтых бібліятэк карыстаецца амаль 80 тысяч чытачоў. За два апошнія гады кніжны фонд бібліятэк горада ўзрос на 250 тысяч тамоў.

А. МАЗУР.

У працоўнай сельскай гаспадарні Віцебскай вобласці стала добрай традыцыяй адзначаць такія святы, як «Дзень ураджая», «Дзень вясны» і іншыя. Вёска правялі «Снежны фестываль» хлебарабы Галачынскага раёна ў гэтым годзе. НА ЗДЫМКУ: дзед-мароз і снягурочка частуюць малага марожаным.

Фота А. Шнейдэра.

На тэмы дня

У КАРЫСЦЬ ПРАЦОЎНЫХ

Планмернае ўпарадкаванне зароботнай платы ў розных галінах народнай гаспадаркі ў нашай краіне пачалося з 1956 года. З таго часу яна ўзрасла на 18 працэнтаў. Да 1961 года была ўпарадкавана зароботная плата рабочых і служачых, занятых у сферы вытворчасці. Больш чым чвэрць насельніцтва рэспублікі зарплата была павялічана ад трынаццаці да дваццаці пяці працэнтаў.

З мінулага года пачалося павышэнне зароботнай платы працоўным, якія заняты ў сферы абслугоўвання. Ужо летась больш чым 335 тысяч з іх сталі атрымліваць зароботную плату на 23—25 працэнтаў большую, чым раней. Гэта зна-

чыць, што бюджэт іх сем'яў вырасце толькі ў нашай рэспубліцы за год, прыкладна, на 75 мільёнаў рублёў. Да 1 мая зароботная плата павысіцца больш чым на 21 працэнт яшчэ ў соцень тысяч людзей, якія працуюць у гандлі, сістэме грамадскага харчавання, у жыллёва-камунальнай гаспадарцы.

Ідзе працэс выраўноўвання зарплат. У сферы абслугоўвання яна падымаецца да аптимальнага ўзросту. Платы ў сферы вытворчасці. Пасля ўвядзення павышанага мінімуму знізілася ў два-тры разы колькасць нізкааплачваемых работнікаў у розных галінах народнай гаспадаркі.

Працэсу павышэння рэальных даходаў, што атрымліва-

юць розныя катэгорыі людзей, дапамагае таксама сістэма размеркавання грамадскіх фондаў спажывання. Акрамя зароботнай платы, кожны працоўны нашай рэспублікі атрымлівае дадатковы даход у выглядзе розных выплат і льгот. Летась, напрыклад, працоўныя Беларусі атрымалі з грамадскіх фондаў спажывання больш чым мільярд рублёў. Сёлета гэтыя выдаткі яшчэ больш павялічацца, і, такім чынам, даходы насельніцтва фактычна ўзрастуць на 10 працэнтаў.

Зразумела, на ўсё гэта патрабуюцца дадатковыя сродкі. Адуць жа дзяржава бярэ іх? Крыніц тут няма. Але галоўнае — гэта няспынная аў-

таматызацыя і механізацыя вытворчасці, а, значыць, і пастаянны рост прадукцыйнасці працы. Звышпланавыя накіраваны і выкарыстоўвае дзяржава для павышэння дабрабыту народа.

Цэнтр матэрыяльнага заахвочвання пераносіцца зараз на высокую аплату лепшых вынікаў працы, на прэміі за высокую прадукцыйнасць і якасць работы. Распрацоўваюцца новыя сістэмы аплаты, якія прадугледжваюць яшчэ большую ролю заахвочвання за кваліфікаванасць і прадукцыйнасць працы, за гарантываны выпуск вырабаў высокай якасці, за выдатнае абслугоўванне.

Э. СІНЦКІ.

Утром 18 марта планету облетела волнующая вест: русские снова в Космосе, на орбиту выведен корабль-спутник «Восход-2», пилотируемый экипажем в составе командира корабля полковника Павла Ивановича Беляева и второго пилота подполковника Алексея Архиповича Леонова. Но какое же было изумление и восхищение во всем мире, когда на втором витке полета Алексей Леонов в специальном скафандре сделал выход в космос! «Русский плавает в космосе!», «Первый шаг на Луну», «Фантастическое достижение» — такими заголовками пестрят страницы зарубежной прессы.

После благополучного возвращения корабля «Восход-2» ЦК КПСС, Президиум Верховного Совета СССР и Правительство СССР выступили с обращением к Коммунистической партии и всему советскому народу, к народам и правительствам всего мира, в котором подчеркивается, что это выдающееся достижение в исследовании и освоении космоса, как и предыдущие, служит делу мира и прогресса. Материалы о новом историческом подвиге советских людей напечатаны на 1-й и 2-й страницах нашей газеты.

14 марта в Белоруссии состоялись выборы в областные, районные, городские, сельские и поселковые Советы депутатов трудящихся. Среди народных избранников рабочие, колхозники, служащие, деятели науки, культуры и искусства. Местные Советы — самые массовые органы управления. Достаточно отметить, что каждый 70-й взрослый гражданин нашей республики является депутатом местного Совета. А если учесть, что в своей работе Советы опираются на широкий общественный актив, можно безошибочно сказать, что в их работе участвуют сотни тысяч людей «КАГО ВЫБРАУ НАРОД», стр. 3).

Под рубрикой «ПШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ» (стр. 5) помещены корреспонденции соотечественников из-за рубежа о праздновании 48-й годовщины газеты «Русский голос» в США, о возложении венков на могилы советских солдат в бельгийском городе Монтинь-сюр-Самбр, о мышиной возне белорусских националистов в Лондоне, пытающихся создать еще одну липовую «республику».

«ДАВЕР'Е» (стр. 5) — так называется очерк об агрономе из деревни Некрашевичи Кореличского района Николае Дорожее. Когда-то, в годы войны, Дорожей по молодости и неопытности попал под влияние белорусских буржуазных националистов. Добросовестным многолетним трудом Дорожей испулил свою вину перед народом. Недавно он окончил курсы повышения квалификации и собирается поступить в институт. Жители Некрашевич оказали Николаю Дорожею доверие, избрав его депутатом сельского Совета.

Белоруссия готовится отметить две славные даты: 475-летие первого белорусского и восточнославянского книгопечатника Георгия Скорины и 450-летие выхода в свет первой белорусской книги. Скорина, уроженец Полоцка, был великим гуманистом и просветителем эпохи Возрождения. Белорусский народ гордится своим славным сыном («ВЯЛІКІ МУЖ ГРАДА ПОЛАЦКА», стр. 6).

О тесных контактах между сотрудниками Белорусского института плодоводства и овощеводства и селекционерами ГДР рассказывает статья «КАБ ЛЕПШ ЗЯМЛЯ РАДЗІЛА» (стр. 7). Это сотрудничество помогает преобразовывать природу, делает землю более щедрой.

ЗНАЕМЦЕСЯ, ГЭТА РАДЗІМА
ВАШЫХ БАЦЬКОУ!
C'EST LA TERRE DE VOS
PERES!
THIS IS THE LAND OF YOUR
FATHERS!

ИМЯ МИРА И ДРУЖБЫ

- БЕЛОРУССИЯ ВЫХОДИТ НА МЕЖДУНАРОДНУЮ АРЕНУ
- ГЛАВНАЯ ЦЕЛЬ—ВСЕОБЩЕЕ И ПОЛНОЕ РАЗОРУЖЕНИЕ
- НА ОСНОВЕ РАВЕНСТВА И ВЗАИМНОЙ ВЫГОДЫ

Мы заканчиваем, дорогие читатели, рассказы о родине ваших отцов. Сегодня вы узнаете о том, как в прошлом отсталая и бесправная Беларусь вышла на широкую международную арену.

При образовании СССР в 1922 году все союзные республики дело внешних сношений с иностранными государствами добровольно передали Народному комиссариату иностранных дел Советского Союза, который вел переговоры, заключал соглашения, выступал на международных конференциях от имени Союза. 1 февраля 1944 года 10-я сессия Верховного Совета СССР приняла закон «О предоставлении союзным республикам полномочий в области внешних сношений и преобразовании в связи с этим Народного комиссариата иностранных дел в союзно-республиканский Народный комиссариат». Таким образом, союзным республикам была предоставлена возможность вступать в непосредственные сношения с иностранными государствами и заключать с ними соглашения, что еще раз подтвердило суверенитет советских республик. В соответствии с этим законом 6-я сессия Верховного Совета БССР 24 марта 1944 года приняла закон «Об образовании союзно-республиканского Народного комиссариата иностранных дел БССР». На основании этого закона был образован Народный комиссариат иностранных дел БССР, что явилось значительным событием в жизни нашего народа.

После второй мировой войны, унесшей около 50 миллионов человеческих жизней, перед народами мира встала задача создания всеобщей международной организации для поддержания и укрепления мира на земле. Так родилась Организация Объединенных Наций.

Вклад белорусского народа в общую борьбу против гитлеровской Германии получил широкое признание во всем мире, поднял международный престиж Советской Белоруссии. «Правительство США,—заявил государственный секретарь Соединенных Штатов Стеттиниус на пресс-конференции в Вашингтоне 3 апреля 1945 года,—поддержит предложение Советского правительства о приглашении Белорусской ССР и Украинской ССР быть первоначальными членами международной организации, учитывая героическую роль, сыгранную населением этих республик в его непреклонном сопротивлении общему врагу, и стойкость, с которой оно вынесло большие страдания во время войны».

Белорусская ССР была приглашена на конференцию ООН в Сан-Франциско в качестве члена — учредителя ООН. 8 мая 1945 года делегация БССР приступила к работе.

Белоруссия одна из первых подверглась вероломному нападению фашистских варваров. На территории республики в годы оккупации была создана целая система лагерей смерти. Только в концлагере Малый Тростенец под Минском было уничтожено 150 тысяч человек. В Могилеве и его окрестностях погибло 70 тысяч человек, в Витебске — 50 тысяч, в Гомеле — 50 тысяч, в Орше — 35 тысяч человек.

Поэтому на I сессии Генеральной Ассамблеи ООН белорусская делегация потребовала немедленного наказания военных преступников. «Мы не можем заниматься спокойно созидательным мирным трудом,—сказал глава делегации К. Киселев,—зная, что где-то рядом укрываются убийцы наших детей, братьев, сестер, что они пользуются чьим-то покровительством и готовят новые заговоры против мира». Делегация БССР вынесла на обсуждение сессии Генеральной Ассамблеи проект резолюции о выдаче и наказании военных преступников. Предложение Белоруссии было

одобрено, и Генеральная Ассамблея единодушно приняла резолюцию под названием «Выдача и наказание военных преступников».

С тех пор БССР приняла участие в работе всех сессий Генеральной Ассамблеи ООН и более чем в 300 международных конференциях и совещаниях, подписала и ратифицировала 70 международных актов по политическим и правовым вопросам. На протяжении 20 лет наша республика была активным участником многих органов ООН. Она избиралась членом Экономического и Социального Совета, Комиссии по экономике и занятости, Комиссии по правам человека, Комиссии по правам женщин, Комиссии по транспорту, Социальной комиссии и ряда других.

Белорусская ССР состоит членом 12 крупных международных специализированных учреждений—ЮНЕСКО (Организация Объединенных Наций по вопросам просвещения, науки и культуры), МОТ (Международная организация труда), МАГАТЭ (Международное агентство по атомной энергии), МСЭ (Международный союз электросвязи) и др.

В 1958 году Совет Министров БССР принял постановление об учреждении при ООН постоянного представительства БССР. Оно поддерживает деловые контакты с представителями иностранных государств в Нью-Йорке, распространяет правдивую информацию о Белорусской ССР, регулярно издает пресс-бюллетень о жизни нашей республики.

За последние пять с половиной тысяч лет человечеству пришлось пережить 14 513 войн, в которых погибло около 3 640 миллиардов человек. «Избавить грядущие поколения от бедствий войны» —записано в Преамбуле Устава ООН.

Внешнеполитический курс Белорусской ССР — это борьба за мирное существование, за то, чтобы войны навсегда исчезли из жизни человечества.

В 1959 году Советское правительство внесло на рассмотрение XIV сессии Генеральной Ассамблеи ООН программу всеобщего и полного разоружения. Сессия единогласно одобрила проект резолюции. Вместе с Советским Союзом, социалистическими странами белорусский народ борется за запрещение ядерного оружия, предотвращение его дальнейшего распространения и создание безатомных зон. Не случайно, 8 октября 1963 года заместитель министра иностранных дел БССР по уполномочию своего правительства подписал Московский договор о запрещении испытаний ядерного оружия.

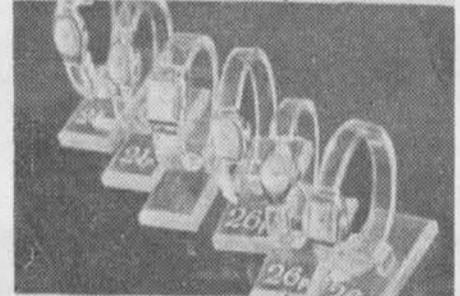
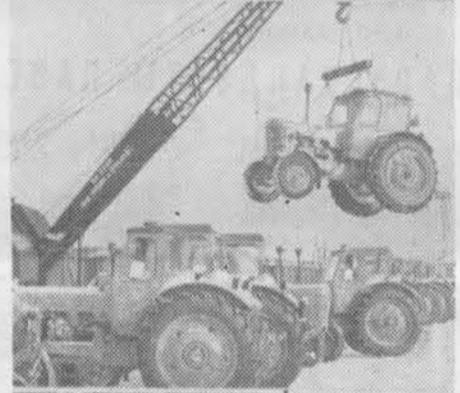
БССР поддержала также декларацию XV сессии о предоставлении независимости колониальным странам и народам. Наши делегаты с трибуны ООН выступали в защиту интересов колониальных и зависимых стран, призывали покончить с расовой дискриминацией.

В своей внешней экономической политике Белорусская ССР выступает за широкое международное сотрудничество. Торговые отношения со всеми странами

она основывает на принципах равенства и взаимной выгоды.

Республика поставяет свои товары более чем в 50 стран мира. Это самоходные тракторы, канавокопатели и бульдозеры, подъемные краны и центробежные насосы, различные типы станков, подшипники и т. д.

Организация Объединенных Наций оказывает экономическую и техническую помощь развивающимся странам. Белорусская республика также оказывает эту помощь, и не только ежегод-

Автомобили, тракторы, часы, керамику и многие другие виды продукции Белоруссия поставяет на международный рынок.

ными денежными взносами. Наши специалисты выезжают в экономически слаборазвитые страны для оказания технической помощи. И к нам в республику приезжают специалисты из этих стран, чтобы изучить опыт эксплуатации тракторов, производства автомобилей и автоматических линий, познакомиться с условиями труда и отдыха рабочих. Во многих вузах республики обучаются иностранные студенты.

В августе 1964 года в Минске был проведен межрегиональный семинар ООН «Социальные аспекты индустриализации», в котором участвовало 20 стран Азии, Африки и Латинской Америки.

Крупный вклад внесла Белорусская ССР и в дело объединения усилий ученых всех стран в борьбе с болезнями, в частности с раком, от которого ежегодно во всем мире умирает до 2 миллионов человек. На XIV сессии Генеральной Ассамблеи ООН делегация БССР предложила обсудить вопрос о международном поощрении научных исследований за наиболее выдающиеся работы в области выяснения причин и лечения раковых заболеваний. Предложение Белоруссии поддержали представители более 40 государств. Мировая общественность высоко оценила гуманную инициативу нашей делегации.

Дружеские и культурные связи Белорусской ССР с зарубежными странами также служат благородному делу борьбы за сохранение мира. В этой связи следует отметить и большую работу Белорусского общества дружбы и культурной связи с зарубежными странами. Общество поддерживает постоянные контакты со 130 общественными и культурными организациями в 60 странах мира.

Одна из главных задач Белорусского общества дружбы и культурной связи с зарубежными странами состоит в том, чтобы рассказать людям за рубежом правду о Советской Белоруссии. Для этого в разные уголки земного шара направляются белорусские книги, газеты, журналы, грампластинки, фотопластики, рассказывающие о жизни нашей республики, о ее людях.

Каждый год Белоруссия гостеприимно принимает художественные коллективы и отдельных исполнителей из-за рубежа. В свою очередь, белорусские артисты, деятели культуры и искусства побывали во многих странах.

В нашей республике большое внимание уделяется переводам произведений зарубежных писателей на белорусский и русский языки. Только за послевоенный период тираж переводных изданий составил 10 миллионов экземпляров. Произведения белорусских писателей и поэтов тоже переводятся на иностранные языки и пользуются популярностью в Польше, Чехословакии, Болгарии и других странах.

В последние годы БССР стала местом проведения ряда крупных международных спортивных соревнований. Белорусские спортсмены принимают участие во многих состязаниях за рубежом, успешно защищая спортивную честь своей республики, всей Советской страны. Имена М. Кривоносова, М. Иткиной, О. Караваева, Р. Климса известны всему спортивному миру.

Активное участие в международной жизни принимает и белорусская молодежь. Своих посланцев на фестиваль молодежи и студентов в Алжир пошлет суверенная Белорусская республика.

На всемирных форумах, на международных конгрессах и конференциях, с высокой трибуны ООН звучит голос свободного белорусского народа, который только при Советской власти стал хозяином своей судьбы.

OUR POLICY IS PEACE AND COOPERATION

In all its international endeavors, Byelorussia proceeds from the Leninist principle of the peaceful coexistence of states with differing social and economic systems. We support every effort to prevent thermonuclear war, everything which would make it possible to eliminate war completely and finally. Our republic is working for general and complete disarmament under strict international control. It advocates an end to the cold war and the establishment of healthy international relations. The Byelorussian Republic supports the Soviet Union's peace proposals, believing them to be the most realistic yet advanced for meeting the interests of all nations.

The Byelorussian Government is confident that under present-day conditions the establishment of nuclear-free zones would be an important contribution to disarmament. It would limit the spread of nuclear weapons, reduce world tension, and pave the way for the settlement of other comp-

licated international differences which all nations have long hoped to see resolved.

The Byelorussian people want to see the complete abolition of colonial servitude. They are building strong ties of friendship with the peoples of Asia, Africa and Latin America, with those who are striving for and those who have already won national independence.

More and more foreigners come to Byelorussia each year to acquaint themselves with the economic and cultural achievements of our industrious people and to admire the beauty of our country. American, French and British visitors, as well as those from innumerable other countries, have seen for themselves that our people are dedicated to peace, that their most earnest wish is to build a society of abundance, a communist society.

KUZMA KISELYOV,
Minister of Foreign Affairs, Byelorussian Republic.

Подзвіг НА МОСЦЕ

Людна цяпер на дарогах, якія вядуць да гіганта беларускай хіміі — Салігорскага камбіната. З драўнінай і цэглай, бетоном і шчэбнем грукочуць па шашы магутныя машыны. Імкліва праносяцца яны па мосце праз Случ, што ля вёскі Пагост. Мост як мост. Многа іх па нашых дарогах. Але мала хто ведае, як уцалеў ён у грозныя гады вайны, якую ролю адыграў у баях за Случ.

Жыхары Пагоста памятаюць той сонечны чэрвеньскі дзень перадапошняга года вайны. Усё чутней даносіўся з усходу гул артылерыі. Людзі не маглі дачакацца прыходу нашых воінаў. А адступаўшыя гітлераўцы аказвалі жорсткае супраціўленне савецкім войскам. Паўзлі па дарозе Бабруйск — Чырвоная Слабада нямецкія самаходкі, грузавікі, падводы з раненымі. Вораг не здаваўся, чапляўся за кож-

ную вёску, імкнуўся адвесці з-пад удару свае галоўныя сілы.

Так было і на Случы. Адступаючы, фашысты паспелі замініраваць мост. А ў напрамку вёскі ўжо імчалі першыя савецкія танкі. Савецкія танкісты разгадалі намер ворага: гітлераўцы хацелі хаця б на нейкі час затрымаць іх імклівы націск. На процілеглым беразе фашысты спешна пабудавалі дзот, вырылі акопы для артылерыі і кулямётаў. Неўзабаве яны адкрылі агонь.

Нашы танкісты хутка праваліліся з двума гарматамі і прымусілі іх змоўкнуць. Але трэцяя не змаўкала. Снарад трапіў у галоўны танк, які вёў малодшы лейтэнант Старыкаў. Машына выйшла са строю.

У глыбокай абочыне, уздоўж шашы, заляглі чатыры танкісты: тэхнік-лейтэнант Зіноўеў, сержанты Самарац,

Малароднаў і Фамічоў. У іх былі толькі пісталеты ды звязка гранат. Сілы былі няроўныя. Але байцы рашылі любоў даной захапіць пераправу і ўтрымаць яе да прыходу асноўных сіл.

Каманду на сябе ўзяў тэхнік-лейтэнант Зіноўеў і першым кінуўся ў ваду. За ім астатнія.

— Мост замініраван. Рэжце правады! — загадаў Зіноўеў.

Асцярожна рухаліся салдаты ад аднаго прыкрыцця да другога. Яны перарэзалі ўсе правады, якія цягнуліся да мін і фугасаў. Непрыкметна дабраліся да берагу. Варожы дзот знаходзіўся цяпер над іх галавамі. Зіноўеў і Малароднаў выскачылі на мост і амаль у адно імгненне кінулі ў дзот дзве гранаты. Некалькі гітлераўцаў было адразу забіта, а астатнія схаваліся ў прырэчным лязняку.

Але вораг не здаваўся. Адна за другой следвалі контратакі на горстку танкістаў. Тры гадзіны працягваўся няроўны бой. Адбіта яшчэ некалькі атак, а немцы ўсё паўзуць, акружаючы мост. У гэтым гарачым баі абарвалася жыццё адважнага танкіста Зіноўева, але мост так і застаўся цэлым.

Пасля бою аднапалчане і жыхары Пагоста з пашанай пахавалі Мікалая Зіноўева, 22-гадовага юнака з вёскі Астраўцы Пензенскай вобласці, які загінуў на беларускай зямлі. Савецкі ўрад высока ацаніў яго подзвіг і пасмяротна прысвоіў Зіноўеву званне Героя Савецкага Саюза.

Свята ўшаноўваюць на Случчыне памяць тых, хто прынес вываленне ад фашыс-

кай чумы. На магіле героя ўзвышаецца помнік-абеліск. Імя М. А. Зіноўева з гонарам носіць Пагосцкая сярэдняя школа, вучні якой любоўна даглядаюць яго магілу. Яны падтрымліваюць цесную сувязь з роднымі героя. А нядаўна салігорскія шахцёры назвалі яго імем адну з вуліц свайго горада.

П. БАРОДКА.

НАРОДНАЕ ПАДАННЕ

ДРЭВА КАХАННЯ

Ці даводзілася вам бываць у Гомельскім парку культуры і адпачынку? Не? Абавязкова завітайце туды, калі можна — дэтам. Перад вашым позіркам паўстане сапраўднае царства дрэў: серабрыстых бяроз і разгалістых верб, стромкіх ясеняў і каржакаватых дубоў, трапяткіх вольх і таманівых грабаў. Бывае, стаіць яны ў сумоце і думаюць сваю дзівосную думу — пра тое, як датадзіць людзям, прынесці ім найбольш карысці, даць прыстанак пад сваімі шатамі.

А калі з Сожа гайсанае вецер—заварушацца гнуткія вершаліны, зашпаціць лісце дрэў. Услухайцеся ў гэты гоман, і вы дазнаецеся пра шмат якіх падзей — гераічных і будзённых, вясёлых і журботных.

Але, бадай, самая цікавая гісторыя — гісторыя дрэва гінкго, што ў перакладзе на беларускую мову азначае «дрэва кахання».

Нядаўна і я даведаўся пра яе. Прыгажун гінкго жыве ў Гомельскім парку з даўніх часін. Да спадобы прыйшла яму беларуская зямля. Год ад году гінкго набіраўся моцы, сталёў. Людзі шанавалі дрэва, пецілі яго. Кожны лічыў своеасаблівым талісманам яго падобны на сэрца лісток. Асабліва пешыліся лісткамі юнакі і дзяўчаты, бо лічылі, што таму, хто мае лісток, пашанцуе ў каханні.

Але вось загрукатаў гом вайны. Зажурывілі добры гінкго, трывожна загаманілі яго папелічкі — дубы і клёны, бярозкі і ясені. Той гоман — што загад да барацьбы, што заклік да зброі. І людзі браліся за вінтоўкі ды аўтаматы.

Неяк даведаліся пра гінкго акупанты, і закарцела ім вывезці цуда-дрэва ў Нямеччыну. Сталі яны пытаць-дапытвацца, дзе расце гінкго. Але ніхто не паказаў да яго дарогу.

Рабаўнікі, аднак, не адмаўляліся ад спакусы захапіць у палон гінкго. Доўга цікавалі яны, доўга прыглядаліся, калі людзі пойдуч на спатканне са сваім сябрам, і аднойчы — гэта было ў пачатку зімы — акупантам удалося ўсё ж высачыць сваю ахвяру.

— Гут, гінкго, карашо, — радаваліся вылюдкі. Засумаваў палонны гінкго. Заспяваў журботную песню. Нібы развітваючыся са сваімі сябрамі-папелічкамі, ён павольна махаў галінкамі, з якіх на дол сыпаліся слёзы-сняжынкі. Акупанты насцярожана назіралі наўкола. Нават варту паставілі ля гінкго. А як узялося на мароз, раскларі пад дрэвам вогнішча. І зашугаў агонь чырвонымі языкамі, прыпёк спрасаваную зямлю. Не стала пад дрэвам пухляга снежнага дывана, перасталі падляць слёзы гінкго.

А тым часам набліжалася вясна. Акупанты рыхтаваліся да вывазкі палоннага. Яны нават паклікалі спецыяліста па перасадцы дрэў. Прышоў той знахар, лягнуў нечым па ствале, і неспадзявана адваліўся кавалак кары. Калупнуў нажом сарцавіну, дастаў змярцвелыя тканкі.

— Капуч гінкго, — засведчыў знахар. Добры гінкго загінуў і гэтым выказаў сваё супраціўленне рабаўнікам.

Вестка аб смерці дрэва кахання абляцела наваколле. І загойсалі сцюдзёныя вятры, зашумелі дрэвы, уздыбіўся крыгамі стары Сож. І паплылі тыя крыгі ў далёкі шлях, несучы з сабой крыўду зчлівага гінкго.

Мінуў час. Скопчылася вайна. А людзі не забывалі пра дрэва кахання. Было вырашана паставіць яму своеасаблівы жыццёвы помнік. Работнікі Гомельскага парка пасля доўгіх пошукў раздабылі і пасадзілі некалькі маладых гінкго. Растуць яны, набіраюцца сілы.

І. СІМАНОУСКІ.

10 ВОПРОСОВ

НУЖНЫ ЛИ СПУТНИКИ, КОГДА И ТАК МНОГО ДЕЛ НА ЗЕМЛЕ?

Однажды лабораторию Майкла Фарадея посетили придворные дамы. Глядя на едва заметное отклонение проволочки с током в магнитном поле, одна из дам спросила:

— Ну, а какое практическое значение может иметь это явление?

Ученый ответил вопросом на вопрос:

— А можете ли вы, миледи, предсказать судьбу вашего новорожденного ребенка?...

Сегодня это явление «работает» во всех без исключения электрических двигателях, от электровоза до электробритвы... Но разве по масштабам своим можно сравнить перспективы

освоения космоса с тем, что дало нам овладение тайнами электричества!

Впрочем, исследование космоса уже сейчас приносит свои первые реальные плоды. Наблюдения со спутников используются в предсказаниях погоды. Именно спутники позволяют осуществить межконтинентальную передачу телевидения. А геодезические спутники, уточняющие карту нашей планеты? А геофизические спутники, позволяющие изучать недра и облегчающие тем самым прогнозы землетрясений?

Стремясь к другим планетам, люди вовсе не рассчитывают, что на лунных и марсианских дорожках

их ожидают слитки золота или алмазные россыпи. Экскурсии на далекие планеты сулят куда более ценные плоды, чем все золото мира, — новые знания. И, может быть, именно семена марсианских растений преобразят земные пустыни и тундры, может быть, кристаллические структуры астероидов станут основой металлургии будущего...

Надо заметить и другое: изучение других небесных тел не в телескоп, а с помощью космических кораблей может привести к революционным сдвигам в познании Земли, ее геологической истории, внутренней структуры, то есть о конечном счете к овладению богатствами земных недр.

Как же нам сегодня не заботиться о развитии космонавтики?

10 ОТВЕТОВ

«ТРИ МУШКЕТЕРЫ».

Фотаэцюд Д. Прэса.

Супрацоўнікі газеты «Голас Радзімы» выказваюць спачуванне загадчыку аддзела пісем рэдакцыі БЯЛЬКЕВІЧУ Георгію Рыгоравічу з прычыны напаткаўшага яго гора смерці бацькі.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС: МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77, ДОМ ДРУКУ. РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДІМЫ».